

HÁJEK

říjen
2021

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

**Srdečně vítáme nové
obyvatele, kteří
nastoupili do našeho DS.**

Mášová Marie
Šimonová Alena, Mgr.
Trundová Jaroslava
Trunda Josef
Večlová Jana

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů
Praha 4 Háje,
K Miličovu 734 a je neprodejný.
Na vydání spolupracují:
Romana Ifkovichová,
Danuše Tučková,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

- 1) Karel Havlíček Borovský (31.10.1821 – 29.7.1856) byl český novinář, spisovatel, básník a politik. Roku 1851 byl Borovský poslán do vyhnanství. Kam to bylo?
a) do Bruselu b) do Brixenu c) do Ruska
- 2) Jaký slavný den si připomínáme každoročně 28.října?
a) Den obnovy samostatného českého státu
b) Den české státnosti
c) Den vzniku samostatného Československa
- 3) Rudolf Hrušínský (17.10.1920 – 13.4.1994) byl český herec. Ve kterém snímku radí Rudolf Hrušínský v roli lékaře větou: „A celej se otočit můžeš? Tak neotáčej hlavu, otáče se celej.“
a) Tichá bolest
b) Vesničko má, středisková
c) Tajemství hradu v Karpatech
- 4) 11.října 1424 na počátku tažení husitských vojsk na Moravu zemřel hejtman Jan Žižka z Trocnova. U kterého města to bylo?
a) U Přibyslavi b) U Brna c) U Trocnova
- 5) Václav Neckář (*23.10.1943) je český popový zpěvák a filmový herec. V roce 1968 natočil s Helenou Vondráčkovou hudební pohádku. Jak se jmenuje?
a) Šípková Růženka
b) Šíleně smutná princezna
c) Pyšná princezna
- 6) To, že Kryštof Kolumbus objevil Ameriku 12. října 1492, určité víte. Jak se ale jmenovaly lodě, na kterých k ní plul?
a) Santa Maria, Nina, Pinta
b) Santa Maria, Anna, Drakobijec
c) Santa Anna, Maria, Lola
- 7) Václav Havel (5.10.1936 – 18.12.2011) byl český dramatik, esejista, disident, později politik a státník. Jak se za svobodna jmenovala jeho první žena Olga, kterou si vzal v roce 1964 po osmileté známosti?
a) Veškrnová b) Nováková c) Šplíchalová
- 8) Kdo byl prvním prezidentem Československé republiky, která vznikla 28.října 1918?
a) Milan Rastislav Štefánik
b) Tomáš Garrigue Masaryk
c) Edvard Beneš
- 9) Pavel Trávníček (*26.10.1950) je český herec, moderátor, dabér a divadelní režisér. První velikou roli si zahrál ještě jako student. Režisér Václav Vorlíček (†88) ho obsadil v roce 1973 do slavné české pohádky. Jak se jmenuje?
a) Princ a Večernice
b) Pták Ohnivák
c) Tři oříšky pro Popelku
- 10) S říjnem se pojí i mnoho pranostik. Jako například: Čím dříve listí opadne,
a) tím úrodnější příští rok.
b) tím chladnější příští rok.
c) tím dříve zima začne.

Vážení čtenáři a luštitelé,
na otázky ze zářijového kvízu
odpovědělo 35 čtenářů.

Deset správných odpovědí měli:
Miroslava Pipbergerová, Věra Adamcová, Marie Černohorská, Danuše Hrubá, Anna Legnerová, Karel Pešťák, Přemysl Červenka, Team A2 a Team A3.
Devět správných odpovědí měl: Team B1.
Osm správných odpovědí neměl nikdo.

GRATULUJEME!!!

Nejvíce vás potrápily otázky
č. 1. a č. 4.

Důležitá informace: vyplněné kvízy
je nutné vhodit do schránky na
oddělení A0 nejpozději do 20.
v daném měsíci. Později vhozené
kvízy už nemohou být započítány
a uvedeny v časopisu Hájek, a to
z důvodu uzávěrky a tisku časopisu.

Zde si můžete přecíst správné
odpovědi.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

- 1) c – úmrť
- 2) b – Nelahozeves
- 3) c – Ludmila Babková
- 4) a – Svatováclavské léto
- 5) a - narodili se ve stejný
den, měsíc a rok
- 6) c – Jan Werich
a Jiří Voskovec
- 7) c – kolem 23. září
- 8) b – Nobelova cena
za literaturu
- 9) a – Sokol
- 10) c - třetím

Pondělí 13:00 RECEPCE DSH

MILÍČOVSKÝ LES

Za příznivého počasí se konají každé pondělí společné vycházky do Milíčovského lesa.

6. 10. středa SÁL

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

V tento den proběhne u nás v domově den otevřených dveří pro veřejnost.

7. 10. čtvrtek 10:00 ZAHRADA DSH

SETKÁNÍ SE ZVÍŘÁTKY

Přijďte strávit příjemnou hodinu ve společnosti zvířat.

13. 10. středa 10:00 SÁL

DŮVĚRNÍCI

Setkání zástupců obyvatel s vedením domova.

13. 10. středa 14:00 SÁL

HUDEBNÍ KLUB

VĚRA ŠPINAROVÁ – povídání a hudební ukázky připravují Lucka a Dominik.

21. 10. středa 14:00 SÁL

KULTURNÍ ODPOLEDNE

Zpívání s klavírem.

21. 10. čtvrtek 10:00 ERGOTERAPIE

BÁBOVKY

Oslava říjnových narozenin našich obyvatel.

26. 10. úterý 10:00 SÁL

CIRKUS SENIOR

Přijďte si zkusit zažonglovat a užít si příjemnou hodinu, tentokrát s Adamem.

27. 9. Středa 14:00 SÁL

CESTOVATELSKÝ KLUB

Připravují Lucka a Dominik.

pořádá Domov pro seniory Háje

pořádá aktivizační úsek

pořádá Církev bratrská

25. 8. se konala „Zahradní slavnost“. Pobavit nás přijel Ivan Mládek.

8. 9. se družstvo ve složení **paní Irena Krátká, paní Zdenka Smetanová a pan Jiří Šlégr** zúčastnilo sportovních her v Domově Pod Kavčí Skálou. Děkujeme za reprezentaci.

Darované přání – Mořský svět

STŘEDOMOŘSKÉ OSTROVY - 10. díl

Sardinie

Sardinie (italsky Sardegna, sardinsky Sàrdigna, Sardinna nebo Sardinna) je autonomní oblast na stejnojmenném ostrově na jihozápadě Itálie ve Středozemním moři. Nachází se mezi Apeninským poloostrovem, Španělskem, Korsikou a Tuniskem. Region má rozlohu 24 100 km², přes 1,6 miliónu obyvatel a dělí se na 4 provincie a metropolitní město Cagliari. V regionu se mluví kromě italštiny také sardinštinou a ve městě Alghero katalánštinou. Ostrov je značně hornatý s členitým pobřežím, které je dlouhé 1 849 km. Nejvyšším vrcholem je Punta La Marmora (1 834 m) v masivu Gennargent. Oblast zahrnuje hlavní ostrov Sardinie a okolní ostrovy.

O Sardinii pojednává česko-italský celovečerní film Mír s tuleni, obsahující mimořádně zajímavé archivní i nově pořízené záběry Sardinie ze vzduchu, pevniny i z moře. Film vznikl ve spolupráci se sardskými obyvateli městečka Cala Gonone a byl po celé Sardinii promítán také v kinech.

Literární dílna

Naše cestování vzpomínkami pokračovalo i v září. Proto vám, milí čtenáři, přinášíme výsledky našich vzpomínkových výprav do minula i do fantazie a přejeme vám radostné počteníčko.

Nejkrásnější prázdniny

Každé léto jsme s manželem jezdili na dva až tři týdny k manželovým rodičům do Moravských Budějovic na prázdniny. Za krásných letních dnů jsme jezdili vláčkem zvaným „biduška“ jednu stanici k rybníku v lese, kde byla krásně čistá voda a písčiná pláž. Tam jsme se celé dny koupali a slunili.

Jednoho léta jsme se rozhodli, že pobyt v Moravských Budějovicích zkrátíme a odtud pojedeme na tři týdny do jižních Čech. Jak už to bývá, loučení se poněkud protáhlo. A tak jsme přiběhli na nádraží na poslední chvíli. Výpravčí už stál s plácačkou na nástupišti připraven dát pokyn k odjezdu. Rychle jsme nastoupili a vlak se rozjel. Po chvíli jsme se podívali z okna a viděli, že nejedeme do jižních Čech, ale směr jižní Morava – Dačice. Vlak byl v Moravských Budějovicích rozdělen a jedna polovina jela směr jižní Čechy, druhá směr Dačice. Vystoupili jsme na první zastávce zvané Vesce. Bylo to v polích a tam jsme tři hodiny čekali na vlak zpět do Moravských Budějovic. Zde jsme konečně nasedli do správného vlaku. Do místa určení, vesničky Pístina nedaleko Stráže nad Nežárkou, jsme doputovali až k večeru.

Prožili jsme zde krásné léto. Každý den ráno jsme plavali v rybníku s průzračnou vodou. Bydleli jsme v pronájmu u milé, jemné paní. Brzy se ukázalo, že je to teta jednoho z mých žáků Michala Těřeščenka. Naše hostitelka pro nás pekla vynikající borůvkové koláče, vařila borůvkové knedlíky, připravovala nám pochoutky z hub a všestranně o nás pečovala.

Cestovali jsme po městech a městečkách jižních Čech. Obdivovali jsme Český Krumlov, České Budějovice s jejich náměstím, Třeboň a její krásný zámek. A ve Stráži nad Nežárkou jsme se bavili pohledem na veverka, jak před cukrárnou vytahují z koše kornoutky od zmrzliny a pochutnávají si na nich.

Byly to jedny z nejkrásnějších prázdnin v našem životě. A do roka se nám narodila krásná a nadaná dcera. **L.Š.**

Déšť

„To nebyl déšť. To byl děs a hrůza.“

Ale popořádku.

Manželka přišla z práce a oznámila rodině, že dostala poukaz na dovolenou ve stanovém táboře u Berlínských jezer v NDR. Poukaz byl platný pro červenec. Toho času jsme pobývali v Krušných horách a na dovolenou u vody jsme se těšili.

Přišel červenec. Nabalili jsme potřebné věci. Nasedli do auta a vyrazili na dovolenou. Tedy manželka, syn a moje osoba. Cesta až na malé zmatky proběhla celkem dobře.

Stanový tábor byl na břehu několika krásných jezer. Přidělený stan byl prostorný a dobře vybavený. Stál na okraji borového lesíka několik málo kroků od jezera. Stravovali jsme se sami. Nějaké konzervy a sušenky, polévky, čaj a káva. V táboře byl i stánek, tam se dalo koupit vše potřebné. Osobní hygiena se prováděla ve vodách jezera. Osobní potřeba v dřevěných WC budkách nedaleko za kempem. Bylo možné dělat výlety lodí po jezeře. Také tábor vlastnil dvě kanoa a asi pět pramic. Viděli jsme, jak někteří lidé této možnosti využívají, a tak jsme si půjčili kanoi. Na jezero jsem vyrazil se synem. Manželka odmítla. Nechtěla. S kanoi jsem neměl žádné zkušenosti. Na vodě jsem na Kamencovém jezeře v Chomutově jezdil se šlapadlem, někdy si půjčil pramičku.

Nastal den „D“. Jezero bylo klidné, zalité sluncem. Nikde ani vánek. Jak si počínat s pádly jsme měli se synem odkoukané z břehu. Rozdělili jsme si místa v lodi a vyrazili na jezero. Po počátečních potížích jsme se docela shodli. Pádlovali jsme na široké a dlouhé jezero. Zaujati jízdou a okolím, ani nevím jak, byli jsme uprostřed jezera. Počasí se ale rázně začalo měnit. Přišel vítr a nad jezerem se objevovaly černé mraky. Tak tedy rychle do přístavu.

Bylo však pozdě. Vítr začal dělat dost velké vlny. Kanoa se začala kolíbat a museli jsme držet směr po větru. To se přestalo dařit. Kanoa litala hned doprava nebo opačně. Byla unášena větrem úplně jinam než bylo třeba.

Temné mraky visely přímo nad vodou. Já měl na sobě plavky a hodinky. Syn jen plavky. Náhle se začaly z oblohy valit proudy vody. To nebyl ani liják. To byla větrná a vodní smršť. Viditelnost byla jen pár desítek metrů. Proud vody měly sílu a byly studené. Ztratili jsme úplně orientaci. Bylo zbytečné se snažit udržet směr naší plavby. Vítr určoval směr kanoi. Tento stav trval několik minut. Bylo to děsné. Začalo nám být nepříjemně chladno. Syn měl namodralé rty, já i prsty rukou, jak jsem se držel kanoa. Vítr ani déšť neustával. Náhle se naše loďka řítla ke břehu, který byl zakryt rákosím. Naštěstí jsme pluli do jakési zátoky. Pršelo stále, ale vítr na nás tak intenzivně nemohl. Po chvíli jsme se dostali k přírodní pláži, u které stály také stany a karavany. Lidi vidět nebylo. Stále pršelo. U krajů tohoto tábora byly tabulky s červenými písmeny FKK. Nám to nic neříkalo. Vylezli jsme z kanoa na břeh. Déšť ustával. Ze stanů začali vycházet lidé. Neměli na sobě vůbec žádné oblečení. Připadali jsme si jako v táboře duchů. Lámanou němčinou jsem se dozvěděl, kde jsme a jak do našeho stanoviště. Bylo to zhruba dva kilometry od našeho kempu. Sedli jsme do kanoa a maximálně deset metrů od břehu objížděli jezero k našemu přístavu.

Vítr byl již mírný a studené kapky deště přestaly bušit do našich nahých těl.

Přístav se blížil. Já a syn viděli naši zoufalou maminku. Konečně jsme byli u břehu. Syn vyskočil z loďky, spěchal k mamince, loďka se naklonila, rozhoupala a já jsem po hlavě sletěl do vody i s hodinkama. Lidé na molu měli pěkné pobavení.

Co se dělo dále nemusím ani vyprávět. Žena si ťukla na hlavu a ukázala na mě. Chtěla okamžitě jet domů. Pod slibem, že se loďky ani nedotknem, se dala zlomit. Příští výlety po jezerech jsme dělali výletní lodí a bez větru a deště. Dobře jsme se po čtrnácti dnech vrátili domů do Krušných hor. Doma je doma a lesy jsou lesy. Voda je dar, ale někdy umí pořádně zatopit. **K.P.**

Mráček

Na obloze stojí mráček,
vypadá jak malý dráček.
Vedle stojí panenka,
vypadá jak Alenka.
Alenka z říše divů,
přišla k dráčkovi na návštěvu.
Copak, dráčku, co to je,
kampak ty teď putuješ?
Proč se mění tvoje tvář?
Vypadáš jak kalamář.
Kalamář, co děti mají,
pera si v něm namáčejí,
když písmenka skládají
a do sešitu čmárají.
No né, copak to je?
Z kalamáře pejsek tu je.
Pejsek si rád s dětmi hraje,
honem, děti, pojdte sem,
než nám pejsek uteče.
Za chvíli i pejsek mizí
a všechny mráčky z nebe
zmizí.
Zmizí i naše Alenka,
co z říše divů byla.
A zbyla tu jen vzpomínka,
která nám srdce potěšila.

M.V.

Drazí přátelé,

určitě každý člověk si někdy klade zajímavou otázku: Co je to víra? Zdá se, že je to něco, podle čeho se lidstvo rozděluje. Nám křesťanům říkají, že jsme „věřící“, a ti druzí se nazývají „nevěřící“. Tohle rozdělení je nepřesné. Lidstvo se nedělí na věřící a nevěřící. Poněvadž žít se dá jen s vírou, život bez víry je nemožný. Člověk potřebuje k životu především víru v sebe samého. Bez ní se stává hříčkou mindráků, pocitů méněcennosti. Ale víra v sebe je pro život jistě málo. Člověk potřebuje víru v druhého člověka, v člověka, na kterého má spolehnutí. Ale ani víra v dobré lidi nestačí. Dnes jsou, zítra nejsou. Dnes je na ně spolehnutí, zítra tě zklamou. Člověk potřebuje víru ve společnost, kulturu, ve vědu, v umění. Vědec potřebuje víru, že ve světě vládne rozumný řád. Mendělejev věřil, že v pořadí prvků existují i prvky neznámé na prázdných místech jeho tabulky. Na poli fyziky, matematiky, jsme plni víry, že řád světa je rozumně uspořádán, že jej lze vyjádřit zákony, že má smysl. Je nesprávné prohlašovat, že jej lze vyjádřit zákony, že má smysl. Je nesprávné prohlašovat, že lidský život smysl nemá. Stejně tak prohlašovat, že tento smysl života a světa, tj. Bůh, neexistuje, že se v něj nemá věřit, protože pro něj není dost důkazů. Přátelé, když u soudu svědčí svědek - copak máme důkaz, že říká pravdu? Nemáme, ale věříme mu. Copak má lékař předem jistotu, když dělá riskantní pokus, zda lék zabere? Nemá jistotu, má jen víru a ta je nositelem pokroku ve vědě. Odstraňte z vědy všechny nedokazatelné teorie, které jsou spíš tušením, vírou, než věděním a jistotou - zbavte mírové pracovníky víry, že si lidé dají přece jen jednou říci a smíří se - vezměte vědcům a politikům víru, a ze života bude bláznivý zmatek. Co nás vede k budoucnosti, je jen víra. A nejen vědec musí věřit, aby mohl pracovat. Každý člověk musí věřit, aby mohl normálně žít. Copak to není velká víra, kterou máš v řidiče, když sedneš do autobusu, do auta? Neptáš se ho po řidičském průkazu, nežádáš, aby napřed objel náměstí, než se mu svěříš. Sedneš si: věříš mu. Copak k tomu není potřeba velké víry, když jdeš k zubnímu lékaři, sedneš do křesla a otevřeš ústa? Velké víry, že to umí, že ti nevytrhne zdravý zub, že nevypadne jeho plomba? A přece věříš, nežádáš, aby ti ukázal, zda promoval s jedničkami. Věříš mu. Copak to není projev víry, když souhlasíš s operací, dáš se přivázat, uspat? Řež, dělej, co umíš, já ti věřím. Přátelé, věříme na každém kroku sobě, lidem, jinak bychom ani nemohli normálně žít. Víra v sebe, víra v lidi, víra v lidstvo, to je ohromná síla, která pomáhá jít dopředu, to je tvůrčí síla.

A víra v Boha, v konečný smysl a řád, to je síla nadlidská. Víra v Boha dává člověku nadlidskou energii. Víra je velikou silou, když člověk přemůže své pochybnosti. Uvěřit Bohu znamená, že Bůh ti nabídl dar víry a tys přemohl své nejistoty, žes měl odvahu víru přijmout. Jako když nemocný uvěří lékaři a dá se operovat. Jako když muž uvěří ženě a ožení se s ní, když žena uvěří muži a vdá se za něho. Co je to víra? - Je to jistota v nejistotě. Ježíš nám všem říká: „Nebojte se, najděte v sobě odvahu, pojďte za mnou, čekám na vás! - Pane Ježíši, ty víš, jak my všichni hledáme bezpečí, jistotu, štěstí, plnost života. Dej, ať to vše najdeme v tobě, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.“

Váš jáhen Pavel Urban

Rozloučili jsme se:

Černá Miluše, Kallašová Marie, Kyrlová Miroslava,
Nedvěd Jiří, Mgr., Plšková Věra, Šídová Božena

Říjen 1786: císař Josef II. nařídil pro celou říši **jednotný den posvícení**. Posvícení se původně slavilo v den posvěcení kostela, proto byl svátek posvícení v každé obci jindy. Císař měl rád ve společnosti řád, zavedl tedy jako den posvícení pro celou zemi třetí říjnovou neděli po svátku sv. Havla. Proto se často používá termín Havelské posvícení nebo také císařské hody. Šlo především o to, že ve dnech posvícení bylo pracovní volno. V řadě obcí tak poddaní poslušně slavili císařské hody, ale i své původní posvícení, věnované světcům, jemuž byl zasvěcen místní kostel.

18.10.1896 konalo se první filmové představení v Praze v hotelu U Černého koně Na Příkopě.

Kinematograf vynalezli Auguste a Louis Lumièrové roku 1895. Již o rok později se konaly kinematografické produkce v Praze i v řadě dalších měst, většinou se promítalo v restauracích či hotelech. Téhož roku se v Praze začalo promítat v zahradě 1. měšťanského pivovaru v Holešovicích, v sále hotelu Saský dvůr v Hybernské ulici, a také v soukromých domech, pokud to prostor a technické zázemí umožňovaly. Od poloviny 90. let 19. století se veřejné filmové projekce rychle stávaly jednou z nejoblíbenějších zábav všech vrstev společnosti. Do roku 1914 již v Praze hrálo kolem 15 kin, nejznámější byla Konvikt v Bartolomějské ulici, Bio Lucerna, Royal Bioscop Ponec na Žižkově (dnes Divadlo Ponec), a řada dalších. Kino Světozor hraje dosud.

1.10.1946 skončil Norimberský proces. Norimberský proces byl soudní proces vedený USA, SSSR, Francií a Velkou Británií proti hlavním představitelům nacistického Německa konaný v Norimberku od 20.11.1945. Tribunál byl ustanoven na základě dohody mezi USA, SSSR, Velkou Británií a Francií. Prokuratura přednesla obžalobu proti 24 válečným zločincům a 6 zločinným organizacím. V procesu padlo 12 trestů smrti (mj. říšský maršál a velitel letectva Hermann Wilhelm Göring, který spáchal před popravou sebevraždu, říšský ministr zahraničních věcí Joachim von Ribbentrop), 3 rozsudky doživotního žaláře a další mnohaleté tresty, z nichž si ale odsouzení často odpykali jen část. Norimberský proces významně ovlivnil mezinárodní trestní právo a dal podnět k vytvoření samostatného stálého mezinárodního soudu.

23.10.1956 začalo v Maďarsku povstání proti stalinistické diktatuře a sovětské okupaci.

Po východoněmeckém povstání z roku 1953 a povstání dělníků v Poznani v roce 1956 šlo o třetí velký konflikt s komunistickým režimem a s okupační mocností v satelitech SSSR. V Budapešti se konala demonstrace solidarity s Poláky, na které zazněl také manifest vysokoškolských studentů, kteří mj. požadovali vojenskou neutralitu a občanské svobody pro obyvatele. Manifestace přerostla ve výbuch odporu proti stalinskému režimu, začaly se ničit symboly komunistické moci a byla svržena obří socha Stalina na Náměstí hrdinů v Budapešti. Povstání se rychle rozšířilo po celé zemi. V jeho průběhu se sovětské jednotky přechodně stáhly, ale poté, co se Sovětský svaz ujistil, že do jeho zájmů nebudou západní spojenci zasahovat (právě probíhala Suezská krize), bylo začátkem listopadu povstání brutálně potlačeno. V následujících měsících a letech byli jeho představitelé popraveni nebo na mnoho let uvězněni, z Maďarska emigrovaly statisíce občanů. V prosinci 1991 se rozpadající se Sovětský svaz za sovětské akce z roku 1956 v Maďarsku oficiálně omluvil.

18.10.1961 měl premiéru nejslavnější filmový muzikál všech dob West Side Story. Leonard Bernstein tímto dílem pozvedl muzikálovou hudbu i formu na vysokou úroveň a dokázal, že i díla populární kultury mohou být umělecky hodnotná. Libreto i scénář odkazují k Shakespearově dramatu Romeo a Julie. Bernstein spolu s ostatními tvůrci přenesli tragický příběh zapovězené lásky do ulic New Yorku 50. a 60. let. Monteky a Kapulety nahradily bělošská a portorikánská parta ze západní části New Yorku. Výjimečné filmové dílo získalo 10 Oscarů: mj. za nejlepší film, režii, hudbu, Jerome Robbins, který je zároveň spolurežisérem filmu, získal speciálního Oscara za choreografii. U nás se film promítal od roku 1973. West Side Story dodnes přitahuje diváky na celém světě. V ČR se v současné době hraje například v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě.

4.10.1991 přijalo Federální shromáždění tzv. „velký lustrační zákon“, který upravoval morální způsobilost osob k výkonu určitých rozhodujících veřejných funkcí. Lustrační zákon vylučuje z výkonu některých funkcí ve státních orgánech a organizacích osoby, které byly od 25.2.1948 do 17.11.1989 např. příslušníky a agenti Státní bezpečnosti, příslušníky Lidových milicí, členy akčních výborů Národní fronty. Účinnost byla omezena do 31.12.1996, byla však prodloužena na neurčito.

Fermentované potraviny: ideální na hubnutí, trávení, imunitu

Lepší stravitelnost a vyšší výživová hodnota. Tím jsou charakteristické fermentované potraviny. Navíc skvěle chutnají a vycházejí přímo z naší české tradice! Víme o dalších přednostech – třeba zásadním vlivu na hubnutí. Fermentované potraviny prošly tzv. mléčnou fermentací, kvašením. Jedná se o proces, kdy se bakterie v potravě živí cukrem a škrobem, čímž vytvářejí kyselinu mléčnou. To uchovává potravinu dlouho čerstvou a vytváří prospěšné enzymy, vitaminy skupiny B, omega-3 mastné kyseliny a různé kmeny probiotik. Všechno dohromady pak představuje skutečný elixír zdraví pro celé tělo.

Je libo jogurt nebo rychlokvašky?

Lidé u nás i po celém světě jedí mléčně kvašené potraviny již po staletí. A vědí proč. Kvašení zachovává v potravinách cenné živiny a formuje je do lépe stravitelné podoby. Proto tradiční kysané zelí či rychlokvašky nebo domácí kysané mléčné výrobky prospívají trávení a chováme je jako jedinečné národní dědictví. Známými zástupci fermentovaných potravin jsou jogurty, kefíry, sýry, tvaroh, kysané zelí a kvašená zelenina obecně. A jistě znáte asijské speciality, například nápoj kombucha či zelí kimči.

Posílíte imunitu

Kvašené potraviny přinášejí do trávicího systému prospěšné bakterie jménem probiotika, která v něm nastolují bakteriální rovnováhu. Konzumace probiotik dokáže ovlivnit zácpové a průjemové stavy nebo vznik rakoviny tlustého střeva či střevní záněty. Probiotika se podílejí na zvládnutí patogenů přítomných v potravě, podporují imunitní systém, pozitivně ovlivňují infekce, ekzémy, astma a alergie, tlumí laktózovou intoleranci, žaludeční vředy, hladinu tuků v krvi a záněty. Takže také zabraňují vzniku kardiovaskulárních onemocnění, podporují vstřebávání vápníku a posilují tak kosti. Ačkoliv účinky jednotlivých potravin stále nejsou dostatečně ověřeny klinickými studiemi, vliv na mikroflóru a s ním spojené pozitivní účinky na zdraví a obranyschopnost jsou nezpochybnitelné.

Lépe využijete živiny a snáze zhubnete

Mléčně kvašené potraviny nastolují rovnováhu střevních bakterií a zajišťují dostatek zažívacích enzymů. Díky tomu tělo absorbuje více živin ze zkonsumovaných potravin. To znamená, že si organismus vybere, co potřebuje, a zbytek bez problémů vyloučí. Zbavíte se zácpy, zažívacích problémů a při současně úpravě jídelníčku zefektivníte snahu o hubnutí. Je totiž k ničemu, když jíte, jak byste měli, ale organismus nedokáže živiny zužítkovat a vyloučí je jako odpad! Pravidelným požíváním potravin vzniklých jako produkt mléčného kvašení situaci srovnáte a uvedete všechny trávicí procesy do harmonie. Výsledek? Tělo bude fungovat, jak má, a s tím souvisí i úprava hmotnosti.

Ušetříte peníze

Každodenní konzumace kvašených pochoutek podpoří celkové zdraví a pravděpodobně vám ušetří peníze za doplňky stravy i léky. A přitom nemusí být vůbec nákladná. S pomocí kuchyňské či mořské soli zkvasíte mnoho potravin velmi levně a přímo doma. Jako věrný příklad poslouží třeba u nás tolik oblíbené „kvašáky“, kyselé zelí nebo jiná kvašená zelenina. Doma si můžete připravit i jogurt (a nepotřebujete ani jogurtovač – vystačíte si s mlékem a pár lžícemi jogurtu s živými kulturami).

Zdroj: www.prozeny.cz

Karel Čapek – Zahradníkův rok

Ilustrace Josef Čapek

Zahradníkův říjen

Ono se řekne říjen; ono se řekne, že příroda se ukládá k spánku; zahradník to ví líp a poví vám, že říjen je stejně dobrý měsíc jako duben. Abyste věděli, říjen je první jarní měsíc, měsíc podzemního rašení a klíčení, skrytého rozpuku, nalévajících se pupenů; jen trochu hrábněte do půdy, a najdete nadělaných puků, tlustých jako palec, a křehkých klíčků a dychtivého kořání – nic platno, jaro je tady, i vyjdi ven, zahradníče, a sázej (jen pozor, abys nepřekrojl rýčem rašící cibulku narcisu).

Tedy mezi všemi měsíci je říjen měsíc vysazování a přesazování. Za časného jara stojí zahradník nad svým záhonkem, ze kterého tu a tam začíná vykukovat nějaký ten hrotek pupenů, a říká si zamyšleně: Tady to mám drobet holé a prázdné, budu sem muset něco přisadit. Za nějaký měsíc stojí zahradník nad týmž záhonkem, na kterém mu zatím narostly dvoumetrové mrcasy delfinií, džungle řimbaby, prales zvonků a čertví čeho ještě, a říká si zamyšleně: Tady to mám drobet přerostlé a přehoustlé, budu to muset vytento, probrat a rozsadit. – V říjnu stojí zahradník nad týmž záhonkem, ze kterého tu a tam čouhá suchý list nebo holý stvol, a říká si zamyšleně: Tady to mám drobet holé a prázdné, já sem něco přisadím, takhle šest floxů nebo nějaký ten větší aster.

I jde a učiní tak. Život zahradníkův je pln změny a činorodé vůle.

Bruče tajeným uspokojením nalézá zahradník v říjnu na své zahrádce holá místa. Safra, praví sám k sobě, tady mně nejspíš něco zašlo, počkejme, musím na tohle prázdné místo něco vsadit; například zlatobýl, nebo raději cimicifugu, tu ještě nemám, ale astilbe by se tu dělala nejlíp; jenže pro podzim by se mně sem pasovalo pyrethrum uliginosum, ale takhle kamzičník pro jaro by také nebyl špatný; halt, já si sem dám monardu – buď Sunset, nebo Cambridge Scarlet; copak o to, hemerocallis by se tu taky dělala dobře. Načež v hlubokém rozjímání se ubírá domů, cestou si ještě vzpomíná, že i morina je vděčná bylinka, neřkuli coreopsis, ale ani betonika by nebyla k zahoezení; potom si honem objedná v některém zahradnictví zlatobýl, cimicifugu, astilbe, pyrethrum uliginosum, kamzičník, monardu, hemerocallis, morinu, coreopsis, betoniku a ještě k tomu připiše anchusu a šalvěj, pak několik dní zuří, že mu ty kytky nejdou a nejdou, potom mu jich pošťák přinese veliký koš, načež se vrhne s rýčem na ono holé místo. Prvním zarytím vypáčí chuchval kořenů, na kterých se nahoře tlačí celý trs tlustých pupenů. Ježíšmarjá, zasténá zahradník, vždyť já tu mám vysázený upolín!

Ano, jsou náruživci, kteří chtějí mít na své zahrádce všechno, co náleží do šedesáti osmi rodů rostlin dvouděložných, patnácti jednoděložných, dvou nahosemenných – z tajnosnubných aspoň všechny kapradovité, neboť s plavuněmi a mechy je kříž. Naproti tomu jsou náruživější, kteří zasvětili svůj život jedinému druhu, ale ten chtějí a musejí mít ve všech dosud vypěstěných a pojmenovaných varietách. Tak například jsou cibuláři oddaní kultu tulipánů, hyacintů, lilí, chionodox, narcisů, tacet a jiných cibulovitých divů; dále primuláři a aurikulisti holdující výlučně prvosenkám, jakož i anemoniaci, zasvěcení řádu sasanek; dále irisníci čili kosatečníci, kteří by zahynuli žalem, kdyby neměli vše, co náleží do skupiny Apogon, Pogoniris, Regelia, Onocyclus, Juno a Xiphium, nepočítáme-li hybridy; jsou delphinisti, pěstující ostrožky, jsou růžaři čili rozariáni, kteří obcují jenom s paní Druschki, paní Herriotovou, paní Karolínou Testout, panem Wilhelmem Kordesem, panem Pernetem a četnými jinými osobnostmi, které se přetvřily do růží; jsou fanatičtí floxisti čili filofloxové, kteří takhle v srpnu, kdy jim kvetou floxy, hlasitě pohrdají chryzantémami, což jim tito oplácejí v říjnu, když kvete Chrysanthemum indicum; jsou melancholičtí asterníci, kteří ze všech rozkoší života dávají přednost pozdním astrům, ale

Pokračování na straně 14

ze všech vášnivců nejdivočejší (ovšem krom kaktusářů) jsou jiřináři nebo georgiáni, kteří za nějakou novou americkou dahlii zaplatí závratnou sumu, třeba i dvacet korun. Z těchto všech jenom cibuláři mají jakousi historickou tradici, ba i svého patrona, a sice svatého Josefa, který, jak známo, má v ruce *Lilium candidum*, ačkoliv dnes už by si mohl opatřit *Lilium Brownii leucanthum*, jež je ještě bělejší. Proti tomu žádný svatý se nevyskytuje s floxem nebo s jiřinou; následkem toho jsou lidé oddaní kultu těchto květin sektáři a někdy zakládají i své vlastní církve.

Proč by ty kulty neměly mít své Životy svatých? Dejme tomu představte si život svatého Georgina z Dahlie. Georginus byl ctnostný a zbožný zahradník, kterému se po dlouhých modlitbách podařilo vypěstit první jiřiny. Když se o tom dozvěděl pohanský císař Floxinián, zaplátl vztekem a vyslal své biřice, aby zatkli zbožného Georgina. „Ty košťálníku,“ zahřimal na něho císař Floxinián, „teď se budeš klanět odkvetlým floxům!“

„Nebudu,“ odpověděl pevně Georginus, „protože jiřiny jsou jiřiny a flox je jenom flox.“

„Rozsekejte ho,“ zařval ukrutný Floxinián; i rozsekali svatého Georgina z Dahlie a jeho zahradu zpustošili a posypali zelenou skalicí a sírou; ale z rozsekaných kusů těla svatého Georgina se udělaly hlízy všech příštích jiřin, a to pivoňkových, sasankových, jednoduchých, kaktusových, hvězdových, miňonek, pompón čili liliputek, rozet, kolaret i hybrid.

Takový podzim je přeurodná doba; proti němu je jaro, abych tak řekl, drobet titěrné; podzim pracuje rád ve velkém měřítku. Stane se vám někdy, že by vám jarní fialinka narostla do tří metrů výšky nebo tulipán rostl a rostl, až by vám přerostl stromy? Tak vidíte; ale zato se vám přihodí, že si zjara zasadíte nějaký ten podzimní aster, a do října se vám z toho udělá dvoumetrový prales, do kterého se neodvážíte vkročit, protože byste už nenašli cestu ven; nebo vložíte v dubnu do půdy kořínky helenia nebo slunokvětu, a teď na vás jaksi ironicky kývají shůry zlaté květy, na které už nedosáhnete rukou, ani když se postavíte na špičky. To se přihází zahradníkovi co chvíli, že se trochu dostane z měřítka. Proto na podzim se provádí stěhování kytek; každého roku přenáší zahradník své perenky jako kočka koťata; každého roku si s uspokojením řekne: Tak, teď to mám všechno osázeno a v pořádku. Příštího roku si zas tak oddychne. Zahrádka není nikdy hotova. V tom směru je zahrádka podobná lidskému světu a všemu lidskému podnikání.

O krásách podzimu

Mohl bych psát o hýřících barvách jeseň, o tesklivých mlhách, o duších zemřelých a o úkazech na nebi, o posledních astrách a červené růžičce, která se ještě snaží rozkvést; nebo o světélkách v soumraku, vůni hřbitovních svíček, suchém listí a jiných náladových věcech. Ale rád bych vydal svědectví a chválu jiné krásy našeho českého podzimu. Je to prostě řepa.

Žádná úroda země neexistuje tak hromadně jako řepa. Zrní se sváží do stodol a brambory do sklepů; ale řepa se sváží na hromady; shlukuje se v pahorky; vyrůstá v řepná pohoří vedle venkovských staniček. Vůz za vozem sváží bílé bulvy v nekonečném procesí; muži s lopatami od rána do večera vrší vyšší a vyšší hromady a rovnají je pěkně do geometrických pyramid. Každý jiný plod země se jaksi rozutíká všemi cestičkami pod všechny lidské střechy. Řepa se valí jediným proudem: k nejbližším kolejím vlaku; nebo k nejbližšímu cukrovaru. Je to úroda ve velkém; je to

nástup en masse*; je to jako přehlídka vojska. Jsou to brigády, divize a armádní sbory, jež nastupují k transportu. Proto jsou srovnány ve vojenském pořádku; geometrie, to je krása masy. Řepaři budují své krechty jako monumentální hranaté stavby; stává se to skoro architekturou. Hromádka bramborů není stavba; ale hromada řepy, to už není kupa, to je budova. Městský člověk nemá zrovna rád řepné kraje;

avšak nyní, na podzim, nabývají jakési monumentality. Taková pořádná pyramida řepy má něco uchvacujícího. Je to monument plodné země.

Ale nechte mne, abych zapěl oslavu nejopovrženější kráse podzimu. Víím, že nemáte pole a nesvážíte řepu na velké hromady; ale mrvili jste už někdy zahrádku? Když toho člověku přivezou plný vůz a vyklopí toho teple dýmající kupu, chodíte kolem toho, potěškáváte to očima a nosem a říkáte uznale: „Pánbůh požehnej, to je pěkná mrva.“

„Pěkná,“ pravíte, „ale drobet lehká.“

„Samá sláma,“ míníte nespokojeně. „Je v tom málo hnoje.“

Jděte někam, vy, kdo si zacpáváte nos obcházejíce zdaleka tuto ušlechtilou a kyprou hromadu; nevíte, co je pěkná mrva. A když pak dostanou záhonky, co jim patří, má člověk trochu mystický pocit, že udělal zemi něco dobrého.

Holé stromy, to není tak zoufalý pohled; vypadá to trochu jako koště nebo metla a trochu jako lešení připravené k stavbě. Ale je-li na takovém holém stromku poslední list chvějící se ve větru, je to jako poslední vlající praporek na bojišti, jako vlajka, kterou třímá ruka mrtvého na poli padlých. Padli jsme, ale nevzdali jsme se. Ještě vlají naše barvy.

A ještě chryzantémy se nedaly. Jsou křehké a nadýchané, jen tak nahozené z bílé či růžové pěny, zkřehlé jako slečinky v tanečních šatech. Že je toho sluníčka pomálu? Že nás škrtí šedivá mlha? Že se přes nás plouhají sychravé deště? Vše jedno. Hlavně je třeba kvést. Jen lidé si naříkají do špatných poměrů; chryzantémy to nedělají.

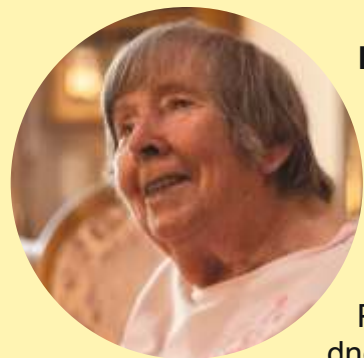
I bohové mají své sezony. V létě může být člověk panteistou, může se považovat za kus přírody; ale na podzim se může člověk považovat jenom za člověka. I když si neznaménáme čelo křížkem, vracíme se pomalu všichni k zrození člověka. Každý domácí oheň hoří na počest domácích bohů. Láska k domovu je stejný obřad jako uctívání nějakého hvězdného božstva.

*Hromadný nástup. (Pozn.red.)

Znění tohoto textu vychází z díla Zahradníkův rok tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Československý spisovatel v roce 1983. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován. Text díla (Karel Čapek: Zahradníkův rok), publikovaného Městskou knihovnou v Praze, není vázán autorskými právy.

Příběhy z domova - Veronika Marciňová a Matěj Trojan, vaši dobrovolníci

Ludmila Šimková - Symfonie života

Při setkání s naším dnešním hostem, paní Ludmilou Šimkovou, projede námi vlna tepla. Tato velice milá a skromnost vyzařující paní se narodila v Mnichovicích u Prahy a není tomu dlouho, co věkem překročila hranici devadesáti let. Paní Ludmila byla povoláním pianistka a profesorka klavírní hry na konzervatoři a ve svém volném čase se oddává hudbě a rozjímání na ničím nerušených místech. Proto nás také vede do reminiscenční místnosti s klavírem, kde se bude odehrávat dnešní rozhovor. S fotografem už se nemůžeme dočkat, až nahlédneme do jejího života.

Hudba a umělecké nadání jsou hluboce zakořeněné v rodinné tradici paní Ludmily Šimkové. Její dědeček, vyučený truhlář, se stal členem mládežnického orchestru ve Vídni. „Říkal, že hráli pod taktovkou jednoho ze Straussů,” vypráví paní Ludmila. Dědeček s babičkou měli šest dětí - tři kluky a tři holky. Z toho všichni se věnovali hře na hudební nástroj. Ludmilin otec nebyl sice vystudovaným pianistou, avšak věnoval se klavírní improvizaci. Měl také krásný bas a výborně zpíval. Ve svých šedesáti letech ztvárnil roli Ježíše Krista při zpěvu pašijí na Velký pátek.

Když bylo Ludmile osm let, dostala k narozeninám pianino. A osud byl předurčený. Od paní Ludmily se dozvídáme, že tehdy v menších městech nebyly žádné hudební školy. Učitelka na obecné škole proto musela být výborně připravena jak po pěvecké, tak po hudební stránce. „No, a ta učitelka mi dala návod, jak se tu skladbu naučit - za týden ji zahrát padesátkrát.” Povídá Ludmila, která skrze rady zkušenějších sytila svůj hlad po vzdělání ve hře na klavír. Každou skladbu pečlivě zahrála přesně padesátkrát, dokud ji perfektně neuměla. No a když k talentu přidáte i píli, tak úspěch přijde - bezpochyby. Asi za dva a půl roku neměla paní učitelka Ludmile co nového vštípit, a tak ji odkázala k profesionáloví. Skrze rodinné známosti přišla příležitost stát se žákyní u skvělé pedagožky a klavírní virtuózky Ilony Štěpánové. Ta si však v té době procházela velice těžkým životním obdobím a okolí ji odrazovalo od budoucích závazků. Naštěstí ale virtuózka, nacházející v hudbě útěchu, vycítila talent a Ludmilu vzala pod svá křídla. „To bylo moje životní štěstí.” Svěřuje se nám Ludmila. Tato dáma jí totiž nebyla pouze vynikající učitelkou, nýbrž také životním vzorem.

Další takový milník, který se stal v životě Ludmily, byla příprava a přijetí na konzervatoř. „Studoval zde i naprosto geniální varhaník Jaroslav Vodrážka,” sdílí s námi zajímavosti Ludmila. „Já jsem si tam někdy chodila sednout a poslouchat ty jeho improvizace... a to vám byla taková atmosféra. Úplně jste slyšela, jak padá seshora inspirace.” Konzervatoř navštěvoval i mimořádný varhaník Karel Hron, a do třídy s Ludmilou chodil i přední český pianista Ivan Moravec. Po absolvování studia si Ludmila stanovila za cíl dostat se na Akademii múzických umění v Praze. Bylo to sice velice obtížné, ale štěstí přeje připraveným. Tak se stalo, že díky Ludmilině neutuchající klavírní vášni a přirozené sebedisciplíně složila zkoušky a byla přijata. Za svůj úspěch však v mnohém vděčí již zmíněné osobní mentorce, díky které, jak Ludmila sama říká, „už za půl roku letěla ke hvězdám”.

Povídá se, že láska prochází žaludkem. Ale u paní Ludmily platí, že láska prochází ušima. Málem bych vykreslila paní Ludmilu jen jako pilnou studentku. Jenže bylo to právě během studia konzervatoře, kdy její pozornost upoutal jistý mladík. A ten mladík nebyl nikdo jiný než její budoucí manžel, který na konzervatoři studoval houslovou hru. Seznámili se tak, že Ludmila byla jeho profesorem přidělena jako houslistův doprovod na klavír. Prostě souznění na první poslech! S manželem prožili překrásný život plný společné tvorby a hudebních vystoupení. On začal pracovat v Symfonickém orchestru Československého rozhlasu a Ludmila se stala klavírní pedagožkou na Pražské konzervatoři. „Manžel sice neměl vysokou školu, jelikož tehdejší režim to neumožňoval, ale studoval celý život.” Oba dva rádi trávili čas překladem a samostudiem děl z cizí tvorby, čímž si rozšiřovali svoje obzory. Hudba jim také dala příležitost cestovat, a obohatit se tak o další cenné poznatky a zkušenosti z oboru. Šimkovi společně vydali krásnou knihu s názvem **Klavírní prvouka**, která je oblíbenou příručkou hraní na klavír pro děti.

Šimkovi mají jednu dceru. Z vyprávění se dozvídám, že je velice všestranně nadaná. Hudební kariéře se však nevěnuje. S poněkud posmutnělým výrazem ve tváři Ludmila vypráví o tom, jak ji mrzí, že nedala své dceři větší svobodu v rozhodování o své budoucnosti. Dcera se už od malička toužila věnovat tanci. Její rodiče však, vědomi si jejího hudebního nadání a absolutního sluchu, viděli její budoucnost trochu jinde. Neuvedomili si však, že dělají chybu, a s dcerou se tím odcizili. „To ale člověk vidí až zpětně,” svěruje se Ludmila. Následně poskytne nám, jakožto prvorodičům jeden a půl roku staré holčičky, důležitou radu do života: „I když se vám ten její zájem nebude zdát, tak jí dejte šanci, ať si to zkusí a ona si potom stejně třeba vybere něco jiného.” Jak milé a přínosné tyto rozhovory jsou, pomyslím si.

K Ludmile cítím, ačkoliv ji vidím poprvé, obdiv a úctu. Dlouho jsem nepotkala člověka, který umí tak pěkně naslouchat, jako ona. Sdílím s ní lásku a nadšení pro hudbu a pevně doufám, že ty její šikovné prsty potěší ještě mnoho uší, včetně těch našich.

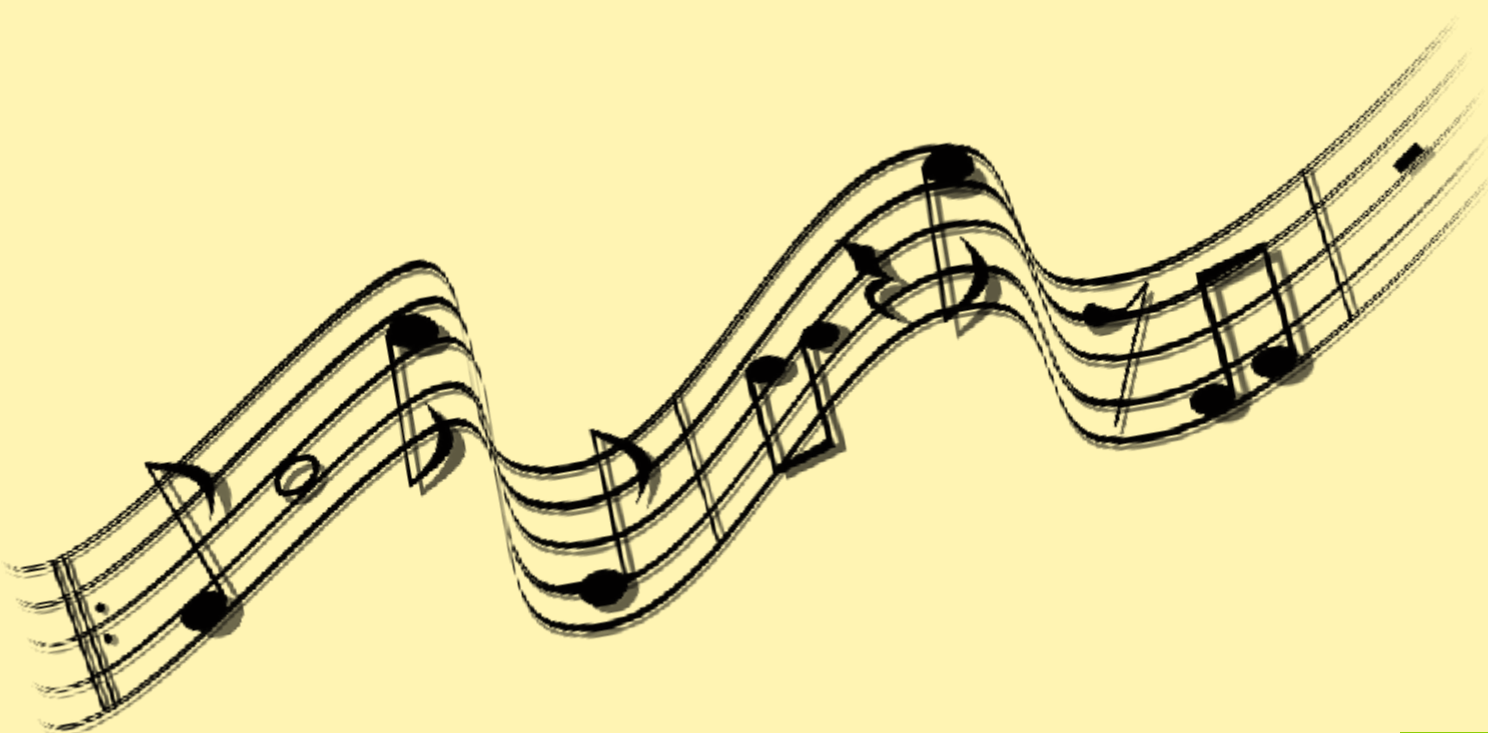
Říká se, že umělci mají práh citlivosti trochu jinde. A ani Ludmila zde není výjimkou. „Já potřebuji ticho, protože jen v tichu promlouvá Bůh.” Řeč se stočí k dnešní kapitalistické době. Všude na vás číhají reklamy nebo někde něco bliká, bzučí a člověku to ubírá pozornost od toho, co je, ústy mého hosta, „skutečné”. „Když vás neustále něco ruší, tak nemůžete vnímat například krásu stromu, jak je po dešti zelený, nebo na podzim, jakou má nádhernou barvu.” Vypráví Ludmila.

A to jsou, myslím si, půvabná slova na závěr. Tak se pojdme pohodlně usadit a zaposlouchat se do skladeb z tvorby Bachovy, Čajkovského a dalších vynikajících skladatelů v podání Ludmily Šimkové.

Já i fotograf tímto Ludmile srdečně děkujeme za jedinečný poslech i rozhovor a doufáme, že ona, stejně jako ostatní, bude tady v domově nadále vzkvétat.

A vy se můžete těšit na příští rozhovor, který se uskuteční s panem Františkem Kavalírem, již dvanáct let činným a spokojeným obyvatelem domova. Pan Kavalír zažil to, co mnozí z nás už ani nepamatují. „Po Praze byla Plzeň nejvíce bombardovaná. Na nějaký strach to nebyl čas.” Ale více se dozvíte v dalším čísle.

Veronika Marciňová a Matěj Trojan, vaši dobrovolníci

Říjnová výročí

2.10.1946 zemřel Eduard Bass (*1888). Spisovatel a novinář, zpěvák, herec, recitátor, konferenciér a textař od roku 1907 vystupoval v kabaretu U Bílé labutě a zde vznikl jeho pseudonym Bass – vládl vskutku hlubokým basem. Jako fejetonista, reportér, soudnickář a divadelní kritik psal do mnoha novin a časopisů, např. Práva lidu, Humoristických listů apod. Byl ředitelem kabaretů Červená sedma a Rokoko. V letech 1920–1942 byl redaktorem Lidových novin, ve 30. letech šéfredaktorem. Bass byl oblíbeným a uznávaným humoristou, jeho Klapzubovu jedenáctku všichni četli a milovali i film, který podle knihy vznikl. Během okupace Eduard Bass opustil noviny a věnoval spisovatelství. Bassova láska k cirkusu ho přivedla k napsání románové kroniky cirkusového podniku jako kolektivního díla lidí oddaných společné věci - Cirkus Humberto. Po válce se Eduard Bass stal znovu šéfredaktorem Svobodných novin (původně Lidové noviny), ale nemoc mu v dalším působení zabránila.

3.10.1901 se narodil František Halas (†1949). Básník a překladatel od mládí spolupracoval s levicovou avantgardou, do jeho veršů i životního postoje se promítla zkušenost ze španělské občanské války; za války psal do ilegálního Rudého práva, byl členem revolučního výboru spisovatelů. Jeho blízkým přítelem byl vynikající katolický básník Jan Zahradníček. Po roce 1945 se stal předsedou Syndikátu českých spisovatelů. V letech 1945–1946 byl poslancem Prozatímního Národního shromáždění. Po návratu z návštěvy Sovětského svazu, která jím otřásla, byl však novým režimem zklamán. Halasovi byla vzdálená opojná lehkost poezie Vítězslava Nezvala – oba básníci vedli o podstatě a smyslu poezie vášnivé spory. Halasova tvorba se ale také vyznačuje jazykovým experimentováním a výraznou metaforikou. Jedním pólem jeho poezie je potřeba zapojit ji do služby celku, odtud akcentování sociální problematiky, a druhým pólem je potřeba vyjádřit niterné prožívání světa, vědomí nicotnosti člověka a blízkosti smrti. Sepie, Staré ženy, Naše paní Božena Němcová, Torzo naděje, to je jen zlomek z jeho básnického odkazu, který hluboce reflektuje nejen osobní krize, ale především život a krize národní. Halas jako dítě vyrůstal na Českomoravské vrchovině a tomuto kraji také věnoval svou básnickou prózu z roku 1939 *Já se tam vrátím: Ať si jen země letí do prázdna, ať si jen letí, jen když zbude jistota jednoho místa, místa posledního, místa jen pro hrob. Chci ho mít tam, jen tam u nás. Kdyby mi jen oči pro pláč zbyly, já se tam vrátím, já se i poslepu vrátím.* František Halas zemřel v Praze 27. října 1949. Roku 1997 mu byl in memoriam propůjčen Řád T. G. Masaryka II. třídy.

5.10.1936 se narodil Václav Havel (†2011). Spisovatel, dramatik, politik, režisér, disident a esejista Václav Havel byl devátým a posledním prezidentem Československa (1989–1992) a prvním prezidentem České republiky (1993–2003). V 60. letech 20. století působil v Divadle Na zábradlí, kde se hrály jeho hry Zahradní slavnost a Vyrozumění. Po srpnu 1968 se Havel stal zakázaným autorem a kritikem normalizačního režimu. Vystupoval na obranu politických vězňů a stal se spoluzakladatelem a jedním z prvních mluvčích Charty 77. To upevnilo jeho mezinárodní prestiž, ale také mu to vyneslo roky věznění. Z těchto let pochází většina Havlových divadelních her i významné eseje. V listopadu 1989 zakládal Havel Občanské fórum a jako jeho kandidát byl 29. prosince 1989 zvolen prezidentem Československa. Od roku 1993 byl po dvě funkční období prezidentem České republiky. Jako prezident přispěl ke vstupu České republiky do Severoatlantické aliance. Ve svých dramatech se mimo jiné zabýval tématy moci, byrokracie a jazyka. Jeho poslední hra Odcházení odráží jeho vlastní zkušenosti z politiky. Václav Havel je nositelem mnoha uměleckých cen, v roce 2003 mu byl propůjčen Řád T. G. Masaryka a Řád Bílého lva I. třídy.

8.10.1911 se narodil dirigent Karel Vlach (†1986). Svůj Orchestr Karla Vlacha založil kapelník Vlach roku 1939 a to tak, že přejmenoval svou kapelu Blue Boys. Orchestr během války vystupoval na Střeleckém ostrově, spolupracoval s triem Sestry Allanovy, s Inkou Zemánkovou, Arnoštem Kavkou či Jiřinou Salačovou. V dalších válečných letech hrál orchestr k poslechu v pražské kavárně Lloyd a také pořádal turné po českých a moravských městech. Od roku 1947 měl Vlachův orchestr stálé angažmá v Divadle V+W a podílel se na obnovených představeních Osvobozeného divadla. Od roku 1954 působil v Divadle ABC a od roku 1962 v Hudebním divadle v Karlíně. Karel Vlach byl vynikající hudební manažer a pro svůj orchestr dokázal zajistit vystoupení i mimo divadelní prostory, což v padesátých letech nebylo v Československu jednoduché. Orchestr Karla Vlacha pokračuje v činnosti i po smrti svého zakladatele. V roce 2019 oslavil 80 let své existence velkým koncertem v pražském divadle Hybernaria. Z filmů, k nimž orchestr nahrál hudbu, zmiňme aspoň Cirkus bude, Hudbu z Marsu nebo film Limonádový Joe.

9.10.2001 zemřela **Judita Čerovská** (*1929). Česká a německá zpěvačka a šansoniérka nazpívala nejznámější hity v 60. letech. Velmi populární byla v NDR i v NSR, koncertovala po celé Evropě i v SSSR, s Karlem Gottem, Hanou Hegerovou a Josefem Lauferem zpívala na světové výstavě EXPO '67 v Montrealu. Od roku 1989 vystupovala se skupinou Pavel Smetáček & Traditional Jazz Studio, se kterým zpívala šansony, swingové a jazzové evergreeny. Dnes je považována ze jednu z velkých pěveckých legend československé populární hudby 20. století. K nejznámějším hitům patří mj. Malý vůz, Dominiku, Řekni, kde ty kytky jsou, Můj ideál, Každý jednou velkou lásku potká nebo Que sera.

13.10.1941 zemřel sochař **František Bílek** (*1872). František Bílek byl jednou z nejvýraznějších a neoriginálnějších osobností českého secesního symbolismu. Zobrazoval často náboženská témata, která doplňoval mystickými texty. Jeho výtvarný styl je netradiční a rozeznatelný na první pohled. Po letech nepochopení začal být již na přelomu 19. a 20. století uznávaným tvůrcem. Uznání dosáhl i v celé Evropě. Byl členem SVU Mánes, Umělecké besedy a SČUG Hollar. Jeho plastiky často zpodobňovaly pocity zoufalství, ale postupně převládají témata naděje, vykoupení a víry. Netvořil sochy jen jako postavy, vyjadřoval v nich celý příběh nebo osud lidské bytosti, případně osud celého národa. František Bílek byl nejen sochař, řezbář a keramik, ale také grafik, kreslíř, ilustrátor, autor návrhů knižních vazeb a také dobrý architekt. S jeho díly se můžeme setkat na mnoha místech, v Praze je nejznámější Bílkova vila.

18.10.1956 se narodila tenistka **Martina Navrátilová**. Česko-americká tenistka je považována za jednu z nejlepších tenistek všech dob. Vyhrála padesát devět grandslamových turnajů, z toho osmnáctkrát dvouhru, jedenatřicetkrát ženskou čtyřhru a desetkrát smíšenou čtyřhru. V roce 2000 byla uvedena do mezinárodní tenisové Síně slávy. Do Spojených států emigrovala po US Open 1975. Během života se zapojila do řady charitativních projektů. Pravidelně také komentuje tenisové turnaje pro americkou televizní stanici CNN. Působí též jako trenérka. V České republice po povodni v roce 2002 pomáhala s obnovou Stromovky. V lednu roku 2008 obdržela státní občanství České republiky.

20.10.1931 se narodila **Hana Hegerová** (†2021). Slovensko-česká zpěvačka a herečka je označovaná za nekorunovanou královnu československého šansonu či Edit Piaf z Prahy. Publikum i kritiku zaujala hlavně schopností dramaticky interpretovat text. V 60. letech vystupovala v pražském Rokoku a v Semaforu, v letech 1967 a 1968 hostovala v pařížské Olympii, zpívala na Světové výstavě v Montrealu. Její gramofonové desky byly vydávány v Německu, vystupovala v televizních pořadech NDR. V 70. letech se umísťovala pravidelně v první desítce ankety Zlatý slavík. Texty, původní i překlady, pro ni psali Pavel Kopta a Jiřina Fikejzová, dvorními autory byli Petr Hapka a Michal Horáček, ale také Jiří Suchý a Jiří Šlitr a další. Na klavír ji léta doprovázel Milan Dvořák a později Petr Malásek. Kromě mnoha ocenění obdržela za propagaci francouzského šansonu a kultury hodnost komandéra francouzského Řádu za zásluhy, Miloš Zeman jí udělil Řád Tomáše Garrigua Masaryka I. třídy. Zlá neděle, Barová lavice, Blázen a dítě, Čerešně, Dnes naposled, Lásko prokletá, Levandulová, a desítky dalších písniček a šansonů nás provázely více než padesát let.

26.10.1926 zemřel **Rudolf Jedlička** (*1869). Lékař, chirurg, radiolog a mecenáš prosazoval diagnostiku a léčbu rentgenovým zářením při léčbě nádorů. Krátce po Roentgenově objevu byl prvním lékařem v českých zemích, který využil paprsky v diagnostice před chirurgickým zákrokem. Jako první v habsburské monarchii začal provádět skiagrafická vyšetření, a stal se tak zakladatelem české lékařské rentgenologie. K nastavení správného stupně záření Jedlička používal vlastní ruku – nebezpečnost rtg záření ještě nikdo neznal. Profesor Jedlička tak postupně přišel o tři prsty levé ruky, i s tímto handicapem však dokázal pomocí speciální pinzety dál operovat. V roce 1911 se stal předsedou Spolku pro léčbu a výchovu rachitiků a mrzáků, jehož cílem bylo vybudovat ústav pro postižené děti. Ústav na Vyšehradě nese dodnes jeho jméno.

30.10.2011 zemřel karikaturista **Jiří Winter – Neprakta** (*1924). Kreslíř, karikaturista, ilustrátor a humorista Jiří Winter za život nakreslil více než 35 000 kreslených vtipů (je uveden v Guinnessově knize rekordů) a ilustroval stovky humoristických knih. Věnoval se i animovanému filmu, knižním ilustracím a návrhům hraček. Mnoho let tvořil uměleckou dvojici Neprakta s náměťářem Bedřichem Kopecným. Později spolupracoval se spisovatelem a humoristou Miloslavem Švandrlíkem. Oba patřili mezi hlavní autory časopisu Dikobraz.

Den otevřených dveří

Ve středu 6. 10. 2021 se v Domově pro seniory Háje koná od 9 do 15 hodin Den otevřených dveří. Pro zájemce bude připravena prezentace služeb a fotografií v sále, tiskopisy a malé občerstvení. Prohlídky zařízení proběhnou v 10 a ve 14 hodin. Podmínky vstupu do budovy se budou odvíjet dle aktuálních protiepidemiologických opatření.

Schůzka důvěrníků s vedením domova se uskuteční **ve středu 13. 10. 2021 od 10:00** v sále.

Potřebujete duchovní podporu?

Římskokatolický farář Čech v našem domově pravidelně slouží mše a následně také dochází přímo za klienty. Poskytuje duchovní útěchu ve formě modlitby, svátosti nebo vlídného rozhovoru.

Pokud máte o schůzku zájem, kontaktujte pana Čecha na čísle 731 124 507 nebo oslovte svého aktivizačního pracovníka.

Každé pondělí se konají vycházky do Milíčovského lesa.

Odchod je vždy v 13:00 od recepcce DSH.

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2021

Volební komise s přenosnou volební schránkou navštíví klienty DS Háje v pátek 8.10. 2021. V případě, že si klient přeje volit v domově a nemá zde trvalé bydliště, vyplní s ním sociální pracovník příslušný formulář.

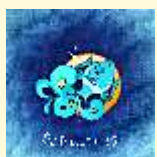
Pokud si volič není jistý, zda ve dny voleb bude v domově, může požádat u obecního úřadu v místě svého trvalého pobytu o vydání voličského průkazu, který ho opravňuje volit v jakémkoliv volebním okrsku.

Říjen

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Blíží se dny, kdy si budete moct se svým blízkými dopřát příjemnější věci než jen řešení starostí. Naplánujte si oddych.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Nechte mezilidským, a také milostným vztahům volný průběh. Není třeba sebe ani druhé do ničeho momentálně nutit.

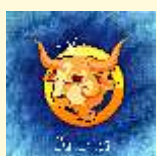
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Záleží vám na tom, aby byli vaši nejbližší spokojeni, a tak nabídnete více kompromisů. Atmosféra se hodně zlepší.

Beran - 21. 3. – 20. 4.

Místo sladkostí sáhněte po čerstvém podzimním ovoci. Obsahuje fruktózu, která dodá energii a není zátěží pro tělo.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Berte život s nadhledem a nechte všemu přirozeně volný průběh. Věci se urovňají samy a vy budete spokojeni..

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Hlavou se vám honí nejrůznější myšlenky, ale před spaním si přečtěte pár řádků z oblíbené knížky. Nejlépe humorné.

HOROSKOPY

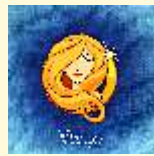
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Neodmítejte pozvání dobrých přátel nebo sousedů či kamarádů. Sklenka vína a nezávazné rozhovory vám udělají dobře.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Nespěchejte s vynášením soudů, pokud nemáte všechny potřebné informace k dispozici. Nekomplikujte si život.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

S novou známostí není třeba spěchat. Pokud vám jde o vážný vztah, jděte na to pomalu, ať se navzájem lépe poznáte.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Začnete si uvědomovat, že vše, čím nyní procházíte, se vám do budoucna může jen hodit. Zkušenosti potřebujete.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

Dbejte na hygienu především rukou. Myjte si ruce kvalitními mýdly a také je ošetřujte hydratačním nebo výživným krémem.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Obklopte se pozitivními lidmi s dobrou náladou, stejně tak se pak budete cítit i vy. Všechno je o dobrém naladění.